

OECD *Multilingual Summaries* Perspectives on Global Development 2019 Rethinking Development Strategies

Summary in Swedish

Read the full book on: [10.1787/persp_glob_dev-2019-en](https://doi.org/10.1787/persp_glob_dev-2019-en)

Perspektiv på global utveckling 2019 Nya tankar om utvecklingsstrategier

Sammanfattning på svenska

”Nya tankar om utveckling”

Idéerna om utveckling har befunnit sig i förändring sedan andra världskriget och olika paradigmer har dominerat den teoretiska och praktiska huvudfåran under olika perioder. Under efterkrigstiden låg fokus på industrialisering, planering och tillväxt, vilket på 1960-talet fick ge vika för idéer om strukturell omvandling och på 1970-talet för beroendeteorin. Under 1980- och 1990-talen var ”Washington consensus” den ledande inriktningen, där man prioriterade makroekonomisk stabilitet och främjade strukturell anpassning. Sedan 2000-talet har en målbaserad strategi resulterat i millennieutvecklingsmålen och deras efterföljare, målen för hållbar utveckling.

Samtidigt som det fortfarande inte finns någon standarddefinition håller en samsyn på att växa fram om att utveckling handlar om faktiska förbättringar i människors livskvalitet och välfärd. Men hur kan vi uppnå detta? Kan den politik som ligger bakom utvecklingen i de första industriländerna anpassas och återanvändas som riktmärke för utvecklingsländerna att följa efter? Nyblivna industriländer som t.ex. Folkrepubliken Kina (nedan kallat ”Kina”) har inte följt konventionella paradigmer. Detta väcker frågor om vilka typer av strategier länderna bör använda för att uppnå en bättre och hållbar välfärd.

Utvecklingsstrategierna måste anpassas till en ny global kontext

Under de senaste tre decennierna har den globala ekonomin genomgått en genomgripande förändring, ett fenomen som i denna rapport kallas en ”förskjutning i välstånd”. Sedan 1990-talet har tillväxtekonomier som Kina och Indien vuxit snabbare än genomsnittet i OECD. I kombination med ländernas stora befolkningar har dessa tillväxtskillnader omformat det globala makroekonomiska landskapet.

Denna nya globala ekonomiska geografi har vuxit fram under tre olika perioder:

- Från 1990-talet och framåt började Kina, Indien och f.d. Sovjetunionen öppna sig för världsmarknaderna.
- Under den andra perioden, från 2001 fram till den globala finanskrisen 2008, pågick en omfattande konvergens i fattiga länder på grund av en alltmer Kinacentrerad tillväxt. En snabb urbanisering och industrialisering i Asien ledde till stigande råvarupriser.
- Mer nyligen, på 2010-talet, saktade välståndsförskjutningen tillfälligt in. Detta berodde på den globala lågkonjunkturen och Kinas omvandling från att ha varit en tillverknings- och exportledd ekonomi till en ekonomi som bygger på tjänster och konsumtion, vilket ledde till kraftigt sjunkande råvarupriser.

Välståndsförskjutningen hade djupgående effekter på den globala utvecklingen. Den ritade om kartan över ekonomiska förbindelser när det gäller handel, finans och migration. Den fick den globala tillväxten att

öka, vilket hjälpte miljontals människor ur fattigdom. Den bidrog även till att förändra de globala styrstrukturerna.

År 2010 stod utvecklingsländerna för 42 % av den globala handeln med varor. Syd-syd-handeln stod för hälften av denna siffra. Här har Kina spelat en central roll. Sedan den globala finanskrisen har Kinas import varit drivkraften i syd-syd-handeln.

Tillväxtekonomierna spelade även en viktig roll när det gäller att tillhandahålla utvecklingsfinansiering. De framväxande givarna ökade sin andel av utvecklingsfinansieringen (utvecklingsbistånd ej inräknat) från 6 % till 13 %. Det kinesiska initiativet Ett bälte, en väg, som är en stor internationell utvecklingsstrategi som går ut på att koppla samman länder med Kina, bidrar till att ytterligare fördjupa syd-syd-integrationen.

Utvecklingsstrategierna kan inte bygga på antagandet att ekonomisk tillväxt automatiskt bidrar till ökad välfärd

Den ekonomiska tillväxten i söder har inte löst alla problem. Både den absoluta och relativa fattigdomen har ökat i vissa länder. Inkomstklyftorna har ökat i många fall och miljöförsämringen har gått hand i hand med industrialisering och urbanisering.

Att BNP-tillväxten inte har löst alla problem borde inte komma som någon överraskning. Till och med Simon Kuznest, som var den som först definierade BNP 1934, hade varnat för att använda det som ett mått på välfärd. Trots det blev BNP vid Bretton Woods-konferensen tio år senare det främsta verktyget för att mäta ett lands ekonomi och i årtionden sågs BNP-tillväxt som ett bra mått på den allmänna utvecklingen.

Ett större helhetsperspektiv på utvecklingen, där man tittar på välfärdens olika dimensioner, deras fördelning över en befolkning och deras hållbarhet, ger en mer komplex bild.

Globalt sett har välfärdsindikatorer varit nära förknippade med BNP per capita. Sambandet mellan välfärd och BNP per capita har dock förändrats med tiden. Här urskiljer sig två tidsperioder:

- Från 1820 och fram till 1870 redovisade länder med en högre BNP per capita inte alltid en bättre välfärd.
- Efter 1870 stärktes sambandet mellan BNP per capita och välfärd. Detta berodde på en billigare import av amerikanska livsmedel till Europa med högre reallöner som följd, framväxten av demokratiska regimer, genombrotten inom den medicinska forskningen och socialpolitiska åtgärder.

Under industrialiseringens första år, mellan 1820-talet och 1870-talet, låg BNP-tillväxten i industriländerna på omkring 1–1,5 % per år. Även om det gick långsamt var BNP-tillväxten på väg upp men hade nästan inga positiva effekter på välfärden. Denna tidiga tillväxtparadox var det pris som de tidiga industriländerna fick betala för en snabb urbanisering och proletarisering.

Sedan 1950-talet har snabbväxande länder, till skillnad från de tidiga utvecklingsländerna, präglats av upphämningsfenomenet eller BNP per capita-konvergens:

- I Latinamerika har välfärdsvinsterna varit större än vinsterna i BNP per capita.
- I Afrika har välfärden ökat mer än BNP per capita men här återstår en ständig och ökande klyfta till resten av världen.
- I Asien har en enastående ekonomisk tillväxt åtföljts av anmärkningsvärda vinster i vissa dimensioner av välfärden (medellivslängd, utbildning), dock inte alla.

Utvecklingsstrategierna måste anpassas till nya trender och utmaningar

Utöver målen för den ekonomiska utvecklingen är de flesta nationella utvecklingsplaner som utformas idag inriktade på social delaktighet och en hållbar miljö. Få utvecklingsplaner visar dock att det finns en medvetenhet om megatrender och om de utmaningar och möjligheter som de medför.

Några av utmaningarna har vi ställts inför förut: en eventuell inbromsning av den globala tillväxten, protektionism inom handeln, ökade klyftor, befolkningstillväxt och ett svagare globalt styre.

Det har dock dykt upp nya utmaningar som de tidiga industriländerna aldrig ställdes inför. Det handlar bland annat om nya globala regler, ländernas ömsesidiga beroende, oöverträffade befolkningsökningar,

hög rörlighet, risk för pandemier och klimatförändringen. De omfattar även ny teknik, inklusive digitalisering, automatisering, artificiell intelligens och bioteknik.

Utvecklingsstrategier för 2000-talet

Tillväxtekonomierna har valt, och kommer att fortsätta att välja, andra utvecklingsvägar än de tidiga industriländerna. Med förskjutningen i välstånd kommer nya strategier, bland annat ett fördjupat syd-syd-samarbete, politik med en tydligare koppling mellan migration och utveckling, samt nya sätt att utöka det sociala skyddet.

Erfarenheten säger oss att strategier är ett användbart verktyg för att säkerställa en väl avvägd tillväxt, som även omfattar sociala hänsyn och miljöhänsyn. I stället för att skapa ett gemensamt utvecklingsparadigm för alla länder kan vi lära oss av historien att utvecklingsstrategier är mest ändamålsenliga när de spänner över flera sektorer, bygger på ett brett deltagande, är utvecklade för specifika platser och inbäddade i internationellt samarbete, och när det finns tillräckligt med resurser och politisk vilja för att se till att de genomförs.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

Read the complete English version on [OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *Perspectives on Global Development 2019: Rethinking Development Strategies*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2019-en